

European Regional Development Fund

МУЗЕЙ НА РОДОПСКИЯ КАРСТ Добре дошли!

MUSEUM OF THE RHODOPE KARST

Музеят на родопския карст е реконструиран и модернизиран в рамките на проект INTEGRA_TOUR

ОБЩ БЮДЖЕТ НА СТРОИТЕЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ:	€ 170 966,40
EOPP:	€ 145 321,44

The Museum of Rhodopean Karst has been reconstructed and modernized within the framework of the INTEGRA_TOUR project

TOTAL BUDGET OF THE CONSTRUCTION WORKS:	€ 170 966,40
EFRD Contribution:	€ 145 321,44

Проект: "Интегриран подход за развитие на културни и природни обекти в Чепеларе, България и Просочани, Гърция" (INTEGRA_TOUR)

Project: "Integrated Tourism Approach For the Development of Cultural and Natural Sites in Chepelare, Bg and Prosotsani, Gr" (INTEGRA_TOUR)

музей на родопския карст

Музеят на родопския карст в гр. Чепеларе е уникален по рода си в България и е единственият музей на пещерите в Югоизточна Европа. Помещава се на първия етаж на сграда, алпийски стил, неслучайно наречена "Пещерняк". Структурата на Музея по спелеология е развита в 8 теми - геология, минералогия, петрография, повърхностни и пещерни карстови форми, биоспелеология, пещерна палеонтология, пещерна археология, опазване на пещерите.

MUSEUM OF THE RHODOPE KARST

The Museum of Rhodopean Karst in Chepelare is unique in Bulgaria and is the only cave museum in Southeastern Europe. It is located on the first floor of an Alpine-style building, not accidentally called the "Peshterniak" (Caveman).

The structure of the Museum of Speleology is developed in 8 themes - geology, mineralogy, petrography, surface and cave karst forms, biospeleology, cave paleontology, cave archeology, conservation of caves.

Защо в Чепеларе? Любовта към природата подтиква амбициозния, млад учител Димитър Райчев да създаде ученически кръжок по геология в далечната 1950 г., с който започват първите прониквания в пещери. През 1963 г. Райчев е подкрепен от други ентусиасти, научни специалисти и пещерняци и е създаден Пещерен клуб. Започва научно изследване на пещерите и само за 5-6 години са проучени близо 200 пещери в Родопите, а резултатите са събрани в Музейна сбирка по пещерно дело, открита през 1968 г. Научен колектив от специалисти, от национални културни институции, доразвиват музейната сбирка в експозиция на Музей на родопския карст, официално открит през 1980 г. Музеят е резултат от нелекия труд на няколко поколения пещерняци, сътрудници и научни специалисти, положен през 60 годишната история на пещерното дело в Родопите.

Why in Chepelare? The love to nature prompts the ambitious, young teacher Dimitar Raychiv to create a school of geology, in the 1950s, which began the first penetrations into caves.

In 1963 Raichev was supported by other enthusiastic scientific specialists and speleologists and a Cave Club was established. A scientific study of the caves began and in only 5-6 years nearly 200 caves were explored in the Rhodopes, and the results were collected in the Museum Cave Collection, opened in 1968. A team of specialists from national cultural institutions are further developing the museum collection into an exposition of the Rhodope Karst Museum, officially opened in 1980.

The museum is the result of the difficult work of several generations of speleologists, collaborators and scientific experts, which was laid during the 60-year history of the cave business in the Rhodope Mountains.

Светът на вечен мрак е представен в няколко насоки.

Геологията "прочита" земните пластове и ни казва, че планината Родопи е най-старата суша на Балканите, в която се срещат 70% от познатите минерали в България. Колекцията включва някои по-рядко срещани и по-атрактивни минерали като корунд, аквамарин и др. както и типични пещерни минерали от пещерите в България.

В нашата планина се срещат и трите вида основни скали - магмени, седиментни и метаморфни. Преобладават метаморфните скали, богати на калциев карбонат, което обяснява и силно развития карст.

Пещерите са резултат от химическото действие на водата върху карбонатните скали - варовици, мрамори и доломити. Водата се съединява с въглеродния диоксид (CO2), получава се агресивна вода, която може да разтваря калциевия карбонат от скалите и се получават различни карстови форми кари, каньони, пропасти, пещери и мн. др. При определени условия разтвореният карбонат кристализира повторно и се образува украсата в пещерите - сталактити, сталагмити, сталактони и много други.

The world of eternal darkness is presented in several directions:

Geology "reads" the earth's layers and tells us that the Rhodope Mountains is the oldest drought in the Balkans, with 70% of the known minerals in Bulgaria. The collection includes some less common and more attractive minerals such as corundum, beryl and more, as well as typical cave minerals from caves in Bulgaria.

In our mountain are found all three types of basic rocks - magmatic, sedimentary and metamorphic. Metamorphic rocks are rich in calcium carbonate, which explains the highly developed karst.

The caves are the result of the chemical action of water on carbonate scallops, marbles and dolomites. The water is combined with carbon dioxide (CO2), resulting in aggressive water, which can dissolve calcium carbonate from the rocks and produces various karst forms - curry, canyons, precipices, caves and many more and others. Under certain conditions the dissolved carbonate recrystallizes and the decoration in the caves is formed - stalactites, stalagmites, stalactones and many others.

Пещерите имат и своите съвременни обитатели. Те се наричат троглобионти, за които е характерно, че са слепи, нямат окраска, но имат добре развити други органи за ориентация - обоняние и осезание. По време на експедициите, организирани от чепеларския пещерен клуб, са открити нови за науката троглобионтни видове, някои от които носят името на Димитър Райчев. В пещерите се срещат и троглофили, животни, които са добре приспособени да живеят в мрака, но не за постоянно, а излизат и навън. Най-интересни от тази група са прилепите. От познатите 35 вида за Европа, 29 се срещат в българските пещери.

The caves also have their own modern inhabitants. They are called triglobionts, which are typically blind, lacking color, and with better developed orientation organs - sense of smell and touch. During the expeditions organized by the Chepelare Cave Club, new troglobionts were discovered for the science, some of which are named after of Dimitar Raychev.

There are also trogophiles in the caves, animals that are well adapted to live in the dark, but not constantly, but go out. The most interesting of this group are bats. Of the 35 known species for Europe, 29 are found in Bulgarian caves. Пещерните наслаги крият кости на животни, изчезнали преди хилядолетия: едри бозайници като леопард, носорог и др., които са се разхождали по българските земи, а пещерната мечка дори е използвала пещерите като убежища, в тях е прекарвала зимния си сън, което определя името й. Скелет, сглобен от естествени кости на пещерна мечка, изчезнала преди около 23 500 - 25 000 години, можете да видите само в този музей.

Cave overlays hide the bones of animals that have disappeared thousands of years ago. Large mammals such as leopard, rhinoceros, etc., who have walked the Bulgarian lands, and the cave bear even used the caves as shelters, spent their winter sleep in them, which defines its name.

A skeleton assembled from the natural bones of a cave bear that disappeared about 23 500 - 25 000 years ago can only be seen in this museum.

Някои пещери с постоянната си температура са примамили праисторическия човек да потърси в тях закрила от студа. Най-ранното човешко присъствие в родопските пещери археолозите определят отпреди 6 - 7 000 години. Тогава хората тук още не са познавали металите и са изработвали своите оръдия на труда и оръжия от камък, кремък и кост. Но точно тези хора, в пещерния мрак, написват първите редове от хилядолетната ни човешка история.

Some caves with their constant temperature have lured the prehistoric man to seek protection from the cold in them. Archeologists determine the earliest human presence in the Rhodope caves 6-7 000 years ago. At that time, people here did not yet know the metals and made their own tools of work and weapons of stone, flint and bone. But it is these people, in the cave dark, who write the first lines of our millennial human history.

Благоустроени пещери в Родопите: Ennobled caves in the Rhodopes:

ЯГОДИНСКА ПЕЩЕРА

Ягодинската пещера се намира в Буйновското ждрело, близо до родопското село Ягодина. Пещерата е дълга 10 км и е разположена на три етажа, от които само третият (най-нисък) е облагороден и електрифициран. За туристите в него е изградена 1100-метрова пътека. Температура: 6 °С

Телефон: 088 990 3642

Работно време: 9:00 - 16:00 ч.

YAGODINSKA CAVE

The Yagodina cave is located in the Buinovo Gorge, near the Rhodope village of Yagodina. The cave is 10 km long and is spread over three floors, of which only the third (lowest) is ennobled and electrified. For tourists it is built 1100-meter trail. Temperature: 7 ° C

Phone: 088 990 3642 Working hours: 9:00 am - 4:00 pm

ДЯВОЛСКОТО ГЪРЛО

Пещерата е разположена на 1,5 km северно от село Триград в Триградското ждрело в Родопите. Дяволското гърло е пропастна пещера, която е формирана вследствие на пропадането на земните пластове. Основната ѝ част е заета от голяма зала, в която се намира най-високият подземен водопад на Балканския полуостров. Температура: 8 °С

Телефон: 089 022 2515 **Работно време:** 9:00 - 17:00 ч.

THE DEVIL'S THROAT CAVE

The cave is located 1.5 km north of the village of Trigrad in the Trigrad Gorge in the Rhodopes. The Devil's Throat is a precipitous cave that was formed as a result of the collapse of the Earth's strata. Its main part is occupied by a large hall, which houses the highest underground waterfall on the Balkan Peninsula. Temperature: 8 $^{\circ}$ C

Phone: 089 022 2515 Working hours: 9am - 5pm

УХЛОВИЦА

Пещерата се намира на 3 км североизточно от село Могилица, на около 30 км югозападно от Смолян и на 37 км от курорта Пампорово. Пещерата е разположена в местността Сините вирове в Родопите, недалеч от границата с Гърция. Ухловица се намира на 1040 м надморска височина, а температурата в нея през цялата година е 10° - 11° С. Дължината й е 460 метра, като само 330 метра от тях са пригодени за посещения.

Телефон: 087 858 8492

Работно време: 9:00 - 16:00 ч.

UHLOVITZA CAVE

The cave is located 3 km northeast of the village of Mogilitsa, about 30 km southwest of Smolyan and 37 km from the resort of Pamporovo.

The cave is located in the area of the Blue Springs in the Rhodopes, not far from the border with Greece. Uhlovitsa is located at 1040 m above sea level and its temperature throughout the year is $10^{\circ} - 11^{\circ}$ C. Its length is 460 meters, only 330 meters of them are suitable for visits.

Phone: 087 858 8492 Working hours: 9:00 am - 4:00 pm

СНЕЖАНКА

Разположена е в Баташката планина в Родопите и се намира на 5 км от град Пещера. Дължината ѝ е само 145 м, с постоянна годишна температура 9 градуса.

Телефон: 089 671 5972 **Работно време:** 9:00 - 17:00 ч.

SNEZHANKA CAVE

It is located in the Batashka Mountain in the Rhodopes and is 5 km from the town of Peshtera. Its length is only 145 m, with a constant annual temperature of 9 degrees.

Phone: 089 671 5972 Working hours: 9am - 5pm

МУЗЕЙ НА РОДОПСКИЯ КАРСТ

АДРЕС: гр. Чепеларе, ул. "Шина Андреева" № 7 А Тел.: 03051 / 81 - 37 0889398137 РАБОТНО ВРЕМЕ 9.00 - 12.00 ч. 13.30 - 17.30 ч.

MUSEUM OF THE RHODOPE KARST

ADDRESS: Chepelare, 7 Shina Andreeva Str Phone: 03051 / 81-37 0889398137 WORK TIME 9am - 12pm 1.30pm - 5.30pm Настоящата брошура е създадена в рамките на проект: "Интегриран подход за развитие на културни и природни обекти в Чепеларе, България и Просочани, Гърция" (INTEGRA_TOUR), Договор № В2.6с.01/31.08.2017, който се осъществява с финансовата подкрепа на програмата за сътрудничество INTERREG V-A "Гърция-България, 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в програмата Гърция - България. Отговорността за съдържанието на документа се носи от Община Чепеларе и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

INTERREG V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme

This brochure has been developed within the framework of the project: "Integrated Tourism Approach For the Development of Cultural and Natural Sites in Chepelare, Bg and Prosotsani, Gr " (INTEGRA_TOUR), financed under the Cooperation Programme INTERREG V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy contract № B2.6c.01/31.08.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme. The responsibility for the content of the document lies with the Municipality of Chepelare and under no circumstances can be considered that this document reflects the official opinion of the European Union and the Contracting Authority"